

ΜΕΙΖΟΝ ζήτημα νομιμότητας έχει προκύψει, και όχι αδικαιολόγητα, για τους χειρισμούς εισαγγελικών και προανακριτικών υπαλλήλων, που έγιναν στο πλαίσιο της ανακριτικής αξιοποίησης δηλώσεων καταδίκου που κρατείται στις Φυλακές Αυλώνα, για τη γνωστή υπόθεση «Noor-1».

Με όσα έχουν γίνει γνωστά, είτε μέσω του Τύπου είτε από τις δηλώσεις αρμόδιων υπουργών στη Βουλή, μπορούμε βάσιμα να υποθέσουμε ότι ο λαϊκισμός έχει ισχυρούς υποστηρικτές και στον χώρο της Δικαιοσύνης. Μπορούμε να μιλάμε πλέον για έναν εισαγγελικό ή δικαστικό λαϊκισμό, όταν διαπιστώνεται ότι σκοπός κάποιων εισαγγελικών προανακριτικών ή ανακριτικών ενεργειών, υπό το καθεστώς της σημερινής «εθνοσωτηρίου» κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝ.ΕΛ., είναι η επιλεκτική παραγωγή υπόπτων, ενόχων ή καταδίκων για σοβαρά εγκλήματα, κακουργηματικού χαρακτήρα, που συναρπάζουν την κοινή γνώμη μόνο με τη δημόσια και επιδεικτική αξιοποίηση αοριστολογιών, ακριτομυθιών, υπονοιών ή άλλου είδους ψυχανεμισμών, που συλλέγονται εικά και ως έτυχε από αναρμόδιους ανακριτικούς υπαλλήλους και προβάλλονται από μερίδα του Τύπου μόνο και μόνο για να πλήξουν αντιπάλους του καθεστώτος.

Σε μια δικαιοκρατούμενη, όμως, Πολιτεία, ως γνωστόν, τόσο η ποινική δίωξη όσο και η απόδειξη της ενοχής, αλλά και τελικά η τιμωρία όσων κατηγορούνται για διάπραξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων διέπονται από την αρχή της νομιμότητας. Δηλαδή, η αρχή του κράτους Δικαίου επιβάλλει να μη διώκονται ούτε να καταδικάζονται κατηγορούμενοι, όταν δεν έχει αποδειχθεί κατά νόμιμο δικονομικό τρόπο τόσο η βασιμότητα της δίωξής τους όσο και η βασιμότητα της καταδίκης τους. Με άλλα λόγια, σε μια Δημοκρατία που είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και υπόκειται στις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι αδιανόητη η με παράνομο, εξωθεσμικό ή άτυπο τρόπο εμπλοκή κάποιου πολίτη σε οποιαδήποτε διαδικαστική φάση (προδικασία ή κύρια διαδικασία) ποινικής δίκης. Στον χώρο της Ποινικής Δικαιοσύνης, η τήρηση με ευ-

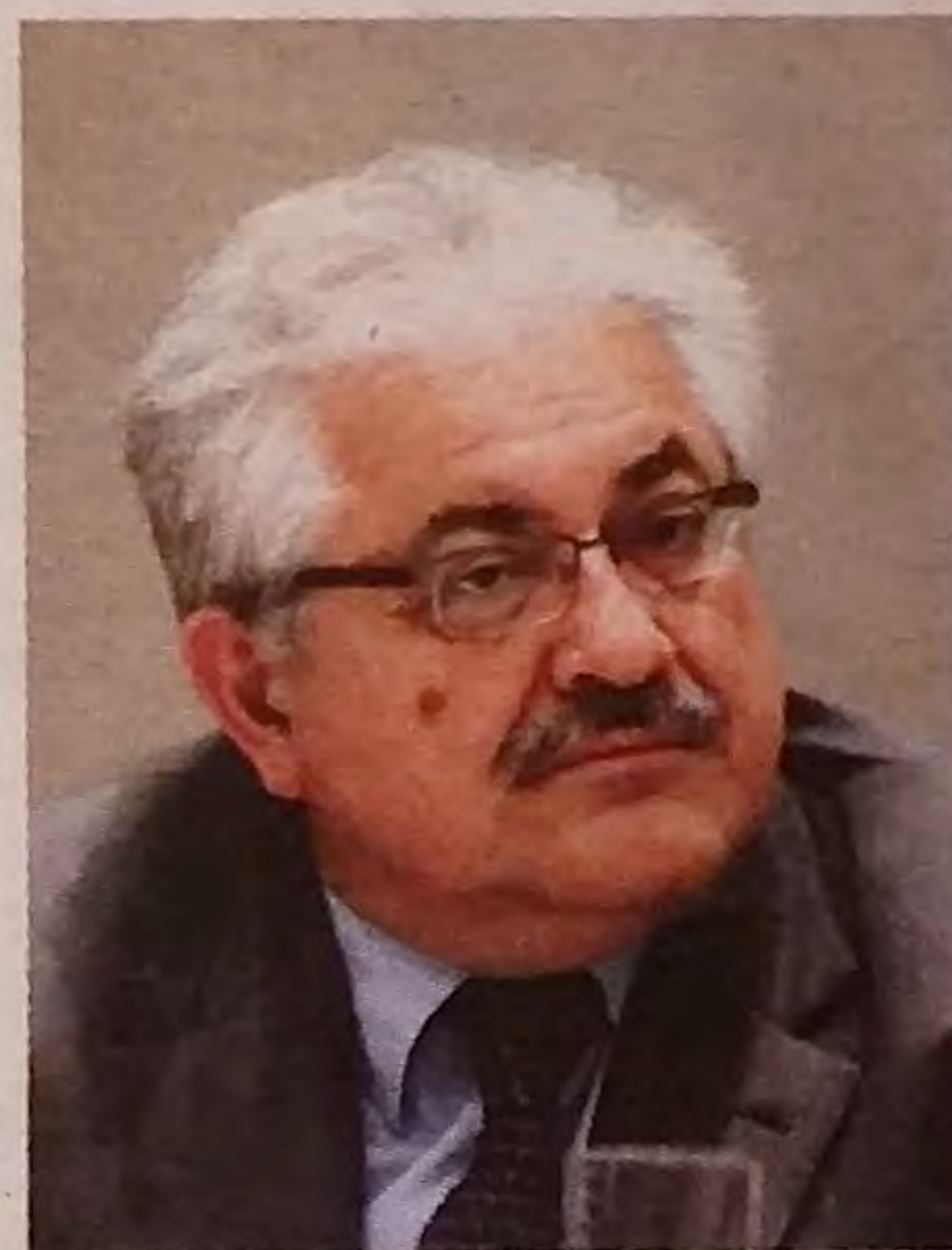
Απαράδεκτη η πολιτική αξιοποίηση νομικών ανακριθειών και δικονομικών παραλογοισμών

λάβεια των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που προβλέπουν τους νόμιμους διαδικαστικούς τρόπους ενέργειας των προανακριτικών εισαγγελικών και δικαστικών λειτουργών, αποτελεί αυτονόητο υπηρεσιακό καθήκον για κάθε κρατικό λειτουργό. Οι διατάξεις αυτές αποτελούν τις θεσμικές εγγυήσεις του κράτους Δικαίου για τη νόμιμη δίωξη και τιμωρία όσων διαπράττουν ποινικά αδικήματα. Η χρήση επομένως εξωθεσμικών ή εξωδιαδικαστικών, κατ' οικονομία, εκ των ενόντων ή προχειρών τρόπων δράσης των κρατικών λειτουργών παραβιάζει αρχές και αξίες που είναι πολύ μεγαλύτερης σπουδαιότητας και σημασίας για το κοινωνικό σύνολο και την έννομη τάξη από οποιαδήποτε αστοχία ή πλάνη στη δίωξη και την καταδίκη των εγκλημάτων.

Υπό το φως αυτών των παραδοχών προβληματίζονται εξής περιστατικά που έχουν γίνει γνωστά:

- 1.** Η αυτόκλητη ή κατά παραγγελία αναρμόδιου παράγοντα ανάμιξη προανακριτικού υπαλλήλου, σε προσπάθεια δικαστικής αξιοποίησης δηλώσεων που είχε κάνει κατάδικος για τη συγκεκριμένη ποινική υπόθεση.
- 2.** Η επίσκεψη από αναρμόδιο εισαγγελικό λειτουργό στις Φυλακές Αυλώνα και η συνάντηση με τον συγκεκριμένο κατάδικο προκειμένου να λάβει την ένορκη (προφανώς) μαρτυρική του κατάθεση. Τα στοιχεία αυτά παραβιάζουν βασικές αρχές

που διέπουν κάθε διαδικαστική ενέργεια στον χώρο της εξιχνίασης, της έρευνας και της δίωξης ποινικών εγκλημάτων. Πρώτα από όλα, παραβιάζεται η θεμελιώδης παραδοχή της Ποινικής Δικονομίας με βάση την οποία ο ρόλος του κατηγορουμένου (πολλώ μάλλον του καταδικασμένου κατηγορουμένου) δεν μπορεί να εναλλάσσεται στην ποινική διαδικασία με τον ρόλο του μάρτυρα. Δηλαδή, η ιδιότητα

ΑΡΘΡΟ

Του **ΚΩΣΤΑ ΤΖΑΒΑΡΑ**

ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΗΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟ-
ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ

ΤΗΣ Ν.Δ.

του κατηγορουμένου είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μάρτυρα. Το ασυμβίβαστο αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι κάθε κατηγορούμενος, πολλώ μάλλον κάθε καταδικασμένος για μια εγκληματική πράξη, έχει αυτονόητο συμφέρον για διαστροφή της αλήθειας. Ετσι, λοιπόν, στις διατάξεις 211 και 211Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας απαγορεύεται η αξιοποίηση ως μάρτυρα κάποιου ο οποίος έχει κατηγορηθεί ή έχει καταδικαστεί για την ίδια πράξη. Κατά συνέπεια, είναι άκρως προβληματική και εκτός κάθε δικονομικής νομιμότητας κάθε προανακριτική ή εισαγγελική ενέργεια που έγινε με τον σκοπό της λήψης ένορκης μαρτυρικής κατάθεσης από τον συγκεκριμένο κατάδικο. Κατά δεύτερο λόγο, από τις διατάξεις των άρθρων 24 και 25 του Νόμου 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Δικαστικών Λειτουργών» ορίζεται ότι η Εισαγγελία είναι δικαστική Αρχή ανεξάρτητη από τα δικαστήρια και την εκτελεστική εξουσία. Επομέ-

ως, δεν επιτρέπεται δικαστικός λειτουργός να λαμβάνει για την άσκηση συγκεκριμένων ενεργειών, που απορρέουν από το λειτουργημά του, παραγγελία από μέλος της εκτελεστικής εξουσίας, εκτός από τις περιπτώσεις που κάτι τέτοιο προβλέπεται ρητά από τον νόμο (Άρθρο 30 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας). Παράλληλα, η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του ίδιου νόμου ορίζει ότι η αρμοδιότητα του εισαγγελέα Πρωτοδικών ασκείται εντός συγκεκριμένων εδαφικών ορίων, που συμπίπτουν με τα γεωγραφικά όρια της περιφέρειας του δικαστηρίου στο οποίο έχει διοριστεί. Επομένως, δεν ενεργεί νόμιμα ο εισαγγελικός λειτουργός ο οποίος δρα στο πλαίσιο του υπηρεσιακού του καθήκοντος εκτός των εδαφικών ορίων της τοπικής του αρμοδιότητας. Κατ' αυτό τον τρόπο, η λήψη κατάθεσης από κρατούμενο στις Φυλακές του Αυλώνα εκ μέρους εισαγγελέως Πρωτοδικών Πειραιώς παραβιάζει τις ως άνω διατάξεις και τραυματίζει αθεράπευτα το κύρος των διαδικαστικών πράξεων που παράγονται κατά τον τρόπο αυτό.

Κατά τρίτον, τέλος, η επιλεκτική ανάθεση σε τοπικά αναρμόδιο εισαγγελικό λειτουργό της διενέργειας κάποιας έρευνας, στα πλαίσια προκαταρκτικής εξέτασης ή άλλης προδικαστικής έρευνας, καθιστά απολύτως άκυρη την ενέργεια αυτή, αφού παραβιάζει την αρχή του φυσικού δικαστή (Άρθρο 8 του Συντάγματος), στην έννοια του οποίου δεν περιλαμβάνεται μόνο ο εν στενή έννοια δικαστής, αλλά και ο εισαγγελικός λειτουργός, στον βαθμό και την έκταση που με βάση το άρθρο 24, παρ. 1 του Ν. 1756/1988 αποτελεί εκπρόσωπο δικαστικής Αρχής. Το γεγονός, άλλωστε, ότι η εισαγγελική Αρχή δρα ενιαία δεν δίνει το δικαίωμα στον οποιοδήποτε εισαγγελέα Πρωτοδικών να ασκεί τα καθήκοντά του σε οποιοδήποτε σημείο της επικράτειας της χώρας. Εάν, λοιπόν, όπως έγινε γνωστό, μέσω του ημερήσιου έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου, συνέβησαν τέτοια περιστατικά στην επίμαχη υπόθεση, είναι επόμενο να μη διαθέτουν την απαιτούμενη σοβαρότητα οι προσπάθειες πολιτικής αξιοποίησης τέτοιων νομικών παραλογοισμών και δικονομικών ακροβασιών.